

UPPER - onderzoek en stages in de farmaceutische praktijk

Terugblik 2019

Het afgelopen jaar hebben we met de inzet van apotheken en studenten weer mooie resultaten kunnen bereiken. Hieronder staat een selectie van deze resultaten nog eens op een rij.

Coschappen

In 2019 hebben er 656 coschappen en stages in openbare, poliklinische of ziekenhuisapotheken plaatsgevonden. In 203 apotheken hebben coschapbegeleiders hun expertise gebruikt om studenten te begeleiden bij het behalen van hun leerdoelen. De directe koppeling van onderwijs en praktijk binnen een (experiential learning) cursus blijkt van toegevoegde waarde op het leertraject van de student.

Praktijkonderzoek tijdens coschap

Tijdens de coschappen Polyfarmacie (MA107) en Geïntegreerde patiëntenzorg (MA303) hebben de studenten in de apotheek een klein praktijkonderzoek uitgevoerd in de coschapapotheek, vervolgens werd er ook in het onderwijs op de universiteit aandacht aan besteed.

In MA107 hebben studenten gekeken naar ordeningsproblemen rond geneesmiddelen bij ouderen, hiervoor zijn patiënten gesproken die gingen starten met een medicatierol en patiënten die aan de criteria voldeden voor een medicatierol maar niet gingen starten. Tijdens de onderwijsbijeenkomst is gediscussieerd over wat de studenten opviel aan de resultaten: zijn er verschillen in de ordeningsproblemen tussen deze mensen? Wat vinden zij van het wel of niet inzetten van een medicatierol bij deze mensen?

In de cursus MA303 hebben studenten binnen een hoofdonderwerp in groepjes zelf een specifieke onderzoeksvraag opgesteld en uitgewerkt onder begeleiding van een docent. In de eerste editie was dat onderwerp farmacogenetica en psychofarmaca (zie ook [nieuwsbrief juli](#)). Resultaten lieten zien dat het gebruik van farmacogenetische informatie door apothekers nog beperkt was.

De tweede editie van MA303 hebben studenten binnen het onderwerp geriatrie een onderzoeksvraag geformuleerd en een onderzoeksopzet gemaakt (zie ook [nieuwsbrief november](#)). Hier kwamen interessante resultaten naar voren rond (onnodig) gebruik van bepaalde geneesmiddelen en het afleveren van geneesmiddelen (bijvoorbeeld opiaten zonder laxans). Studenten presenteerden hun bevindingen in de apotheek en op de universiteit.

We hopen dat het doen van praktijkonderzoek tijdens alle coschappen deze toekomstige apothekers ook stimuleert om in de eigen apotheek te onderzoeken hoe patiëntenzorg steeds verbeterd kan worden.

Keuzecursussen UPPER

In het voorjaar van 2019 is voor het eerst de cursus Leren van de patiënt aangeboden in de bachelor Farmacie (zie ook [nieuwsbrief juli](#)). Studenten hebben in groepen gewerkt aan een voorlichtingsproduct voor een externe opdrachtgever. Zo is er een filmpje gemaakt over goed gebruik van inhalatiemedicatie voor pubers (opdrachtgever afdeling Longziekten UMC/AMC); een beeldverhaal over de behandeling van hoge bloeddruk voor mensen van West-Afrikaanse afkomst (opdrachtgever Pharos); en een narrowcasting gericht op apotheekactiviteiten, in het bijzonder voor patiënten met diabetes of een chronische longaandoening (opdrachtgever apotheek Berlicum).

In het najaar hebben we opnieuw de cursus Farmaceutisch praktijkonderzoek ter verbetering van patiëntenzorg aangeboden (zie ook [nieuwsbrief november](#)). Tijdens de cursus hebben studenten een kwalitatief praktijkonderzoek uitgevoerd onder oudere patiënten die chronisch geneesmiddelen gebruiken. Twee artikelen met de resultaten zijn aangeboden voor publicatie aan het Pharmaceutisch Weekblad.

UPPER onderzoek

Naast onderzoek in het farmacieonderwijs voert UPPER ook zelf praktijkonderzoek uit. De resultaten van het afgelopen jaar zijn de afronding van het ADAPT-onderzoek en de OKEE-studie. Daarnaast is het Nier Check & Gesprek-project bijna afgerond en denken we na over een vervolg. Ook is er subsidie ontvangen voor het TAPTOE-project en maken we deel uit van het MAKE-IT consortium.

Begin 2019 heeft Richelle Kosse haar proefschrift, over het inzetten van een app om therapietrouw te verbeteren onder pubers met astma, succesvol verdedigd. Een samenvatting van de resultaten kan teruggelezen worden in de speciale [ADAPT-nieuwsbrief](#).

In de OKEE-studie is in 9 apotheken een interventie uitgevoerd onder ouders van kinderen met eczeem. Na het maken van de Kennistest Eczeem en het bekijken van informatie over het onderwerp en het onderzoek nodigden apotheekmedewerkers ouders uit voor een gesprek in de apotheek. Tijdens die gesprekken werd voorlichting gegeven over de behandeling met corticosteroïd- en indifferente crèmes en konden vragen worden gesteld. Vóór het gesprek en 3 maanden later hebben ouders en apotheekmedewerkers een vragenlijst ingevuld. De eerste resultaten van dit onderzoek laten zien dat er na 3 maanden een afname in corticofobie was. Deze resultaten zijn gepresenteerd op het PRISMA-symposium in Amersfoort en het ESPACOMP-congres in Portugal, en worden komend jaar gepubliceerd. In een volgende nieuwsbrief kunt u hier meer over lezen en in het

nieuwe jaar zullen we ook de website bijwerken.

Het project Nier Check & Gesprek wordt momenteel afgerond. Hier was het doel in apotheken patiënten te identificeren die risico lopen op (problemen door) een verminderde nierfunctie, daarvan de nierfunctie op te vragen/te registreren en zo nodig medicatiebewaking uit te voeren. Met een aantal patiënten uit de groep met een verminderde nierfunctie werd een niergesprek in de apotheek gehouden, om problemen te achterhalen en om patiënten te wijzen op risico's bij (dreigende) uitdroging (door koorts, overgeven, diarree, of hittegolf). Circa 35 apotheken zijn met het onderzoek gestart. Het implementeren van de Nier Check & Gesprek interventie bleek voor sommige apotheken lastig. Komend jaar zullen we daarom de resultaten uitwerken en een vervolgproject opstarten, waarbij ervaringen uit het huidige project zullen worden gebruikt om implementeerbaarheid in de praktijk te verbeteren.

Hoogleraar Marcel Bouvy is de onderzoeksleider van een nieuw consortium dat werkt aan het TAPTOE-project: Tackling And Preventing The Opioid Epidemic (zie ook [nieuwsbrief juli](#)). Hiervoor is een NWO-subsidie van 1,8 miljoen euro voor een periode van vijf jaar ontvangen. Ook hier zal volgend jaar hard aan gewerkt worden!

UPPER maakt ook deel uit van het Make-It consortium en is zodoende betrokken bij de begeleiding van proeftuinen van zorgverleners om therapietrouwinterventies te implementeren. In de loop van 2020 zullen de eerste proeftuinen gaan starten met hun project. Zie ook de website <https://makeitconsortium.nl> voor meer informatie.

Nieuwsbrief archief

Wilt u een nieuwsbrief van afgelopen jaar nog eens bekijken? In het archief kunt u alle nieuwsbrieven terugvinden.

NIEUWSBRIEF ARCHIEF

Bedankt!

Wij willen alle apotheken en studenten nogmaals heel hartelijk bedanken voor hun enthousiaste bijdragen aan onderwijs en onderzoek. We hopen deze goede samenwerking ook in het nieuwe jaar voort te zetten.

Wij wensen iedereen hele fijne feestdagen toe.

Over deze nieuwsbrief

U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u een relatie bent van UPPER en/of de UPPER-Actueel van ons ontvangt.

U kunt zich afmelden via de knop hieronder.

For non-Dutch speakers:

You can unsubscribe from this newsletter by using the 'Afmelden' button below.

[Aanmelden](#)

[E-mailadres wijzigen](#)

[Afmelden](#)

Contact

UPPER, Departement
Farmaceutische Wetenschappen
Universiteitsweg 99
3584 CG Utrecht

Eindredactie: Daphne Philbert

[Stuur ons een e-mail](#)

www.uu.nl/upper

[Privacybeleid](#)

